

Anmeldelser.

Siels, Benno Eide & Wohlenberg, Erich: Helgoland und die Helgoländer. Ferdinand Hirt in Kiel, 1953. 304 sider. (16 × 23,5 cm). Illustrationer. Kr. 41,05.

Der eksisterer en meget omfattende litteratur om Helgoland, fordi denne ø gennem århundreder har tiltrukket sig sådanne forfattere, som giver sig af med naturskildringer og folkelivsstudier. I tiden efter år 1900 og navnlig mellem de to krige blev Helgoland tillige et naturvidenskabeligt centrum for studier vedrørende Vesterhavet og i særdeleshed dettes biologiske forhold. De to forfattere har begge gennem mange år arbejdet på Helgoland, Wohlenberg med naturvidenskabelige, navnlig biologiske spørgsmål og Siels med sproglige og kulturhistoriske. Det er derfor en lykkelig kombination at forene disse to mænds arbejde.

Helgoland har i mange år været et stærkt søgt turistcentrum, og mange mennesker, også her i vort land, har en charmerende erindring om den lille stejlvæggede sandstensblok i Vesterhavet. Øens skæbne under sidste krig er velkendt. Som militært støttepunkt blev den intensivt bombarderet, og efter krigen blev havneanlægget sprængt i luften. Alle huse er knust, både på den højtliggende flade og på det lave kystland. Befolkningen, hvis sprog var stærkt frisisk præget, blev evakueret til fastlandet, og man kan endnu næppe forudsige, om øen igen vil komme til at spille en rolle; det vil formentlig være afhængig af, om den i militær henseende påny vil få betydning.

Oversigten over Helgolændernes sproglige og kulturhistoriske forhold er meget indholdsrig og giver også for en Dansker en værdifuld samling af kundskab, der har betydning for vor forståelse af hele kystkulturen langs det sydlige Vesterhav. Netop fordi denne kultur nu formentlig i praksis vil blive udslettet på Helgoland, har denne redegørelse stor interesse.

Bogen om Helgoland er samtidig en smuk bog, den er veltrykt, rigt illustreret og forsynet med det apparat af litteraturhenvisninger og kildeangivelser, som er nødvendig for dens anvendelse til mere videnskabeligt præget brug. Den naturvidenskabelige del, som er forfattet af Erich Wohlenberg, rummer ligeledes flere interessante og nye ting, selvom størstedelen af de mere betydningsfulde resultater allerede tidligere er blevet offentliggjort.

Bogen kan på det varmeste anbefales enhver, som interesserer sig for Helgoland og for den særprægede kystkultur, som fra gammel tid har præget landet fra Rhinmundingen til Blåvandshuk.

Niels Nielsen.

Geographical Association. 60 års jubilæum.

Blandt de geografiske foreninger og selskaber i England er der grund til at henlede opmærksomheden på Geographical Association, som er en rent faglig sammenslutning af faggeografer og lærere, og som derved danner et rent fagligt supplement til de store selskaber, hvis opgaver ligger på et bredere felt. Vi har i Skandinavien en tilsvarende opdeling. Her i Danmark mellem Geografisk Selskab og Geografforeningen.

Geographical Association udgiver et tidsskrift GEOGRAPHY, som indeholder en række institutions-arbejder fra de videnskabelige højskoler af stor interesse også for nordiske geografer. Når man gennemblader det lille hæfte, som er udgivet i anledning af jubilæet, får man et klart indtryk af den rige udvikling i britisk geografi efter krigen. Det er ejendommeligt at se, at udviklingen i så henseende forløber parallelt i Storbritannien og i de nordiske lande.

Niels Nielsen.

Harriet Wanklyn (Mrs. J. A. Steers): Czechoslovakia. A geographical and historical study. London 1954. 446 sider med 77 kort og 59 illustrationer.

Harriet Wanklyns bog om Tjekkoslaviet er en værdifuld forøgelse af rækken af nyere regionale håndbøger, og man må i høj grad værdsætte det store arbejde, der er lagt i denne udførlige skildring af et af Europas mest omstridte lande. Selv om bogen i hovedsagen bygger på allerede foreliggende geografiske værker, og derfor væsentlig er et refererende arbejde, så er der dog så mange nye og interessante vurderinger, at den må få prædikatet: et geografisk studium. — Som et indledningskapitel behandler forf. det fysiske grundlag for de senere kapitler, og allerede her slås den